

Ondorioak

Herritarren Partaidetzarako Programaren (HPP) garapenari buruzko ondorioak

Oro har, HPPren garapena ona izan da, aukeratutako mekanismoak egokiak izan direlako eta herritarrek erantzun egokia eman dutelako. Zalantzarik gabe, SARS-CoV-2 aren ondorioz ezarritako neurri higienikoek herritarren komunikazioan eta parte-hartzean eragin handia izan dute, eta hori konpontzen saiatu gara, ondorioz komunikabide telematikoak indartuz.

Oro har, parte hartzeko egokia den gogo-aldarte hauteman da, baina zuhurtzia eta mesfidantza handi ere bai haren eraginkortasunari eta motibazioari dagokionez. Uste da pertzepzio hori logikoa dela; izan ere, HAPOren idazketa ezohiko testuinguru batean kokatzen da, aurreko HAPOa baliogabetzea bezala, eta aurreko Planaren eta honen artean dauden HPParen diseinu- eta ezarpen-irizpide desberdinak izanik.

Horrela, HPP dinamizatzeko taldearen ahalegin handi bat zubiak ezartzera eta konfidantzazko giroa sortzera bideratu da, hori bai, herritarren parte-hartzeak erabakiak hartzeko orduan dituen irismena eta mugak hasieratik azalduz.

Nolanahi ere, lortutako erantzunari esker, ulertzen da inplikaturako eragileek, bereziki Auzo Elkarteek, positiboki jaso dituztela harremanetarako ekimenak, eta parte-hartze aktiboa izan dutela ezarritako mekanismoetan.

Herritarren kasuan, oro har, Internet bidezko 102 galdetegi sakon eta paperezko 13 galdetegi erregistratu dira, bai eta informazio-bolumen handiko galdetegiak ere; galdetegi horren langarritasunari buruzko kezak erregistratu dira, galdetegi "sinpleago" batek erantzun gehiago jaso zitzakeela argudiatuz. Udalerrriaren eskala demografikoa ikusita, hala ere, erantzuna ona izan dela ulertzen da, eta herritarren nahiak eta beldurrak ulertzeko abiapuntu egokia izan dela uste da.

Ondorio orokorrak

Herritarren Partaidetzarako Programaren (HPP) fase horretan, Hondarribiko herritarren nahiak edo kezak ulertzean jarri da arreta. Ekimenak askotariko begirada eman dio arazo konplexu bati, eta ondorioak honela laburbil daitezke: batetik, herritarrek ingurune seguru, oparo eta errespetuzkoan bizitzeko duten nahia, bai gizartean bai ingurumenean, eta, bestetik, beldurra, eta dagoen bizi-kalitatea edo natura- eta kultura-ondarea galtzeari.

Zalantzarik gabe, bi gertakarik larriki baldintzatu dute HPP hau: alde batetik, aurreko HAPOa bertan behera uzteak eragin du, eta, bestetik, larrialdi-egoerak, SARS-CoV-2 dela-eta.

Lehenengo kasuari dagokionez, partaidetza-izaerako horrelako lanekiko mesfidantza handia antzeman da, baina era berean egiaztatu da HPPn parte hartzeko eta udalerriko eragile sozial eta politikoek erabakiak hartzeko duten gogoia. Zalantzarik gabe, denbora gehien hartu duen lanetako bat konfiantzazko giroa sortzea izan da, non aditzera eman nahi izan da iritziak ahalik eta zehatzen entzun eta islatuko direla, Planaren ardura duten diseinatzaile eta politikariei erabakiak hartzeko orduan datu guztiak ematen saiatuz.

Osasun-larrialdiaren egoerari dagokionez, estres-proba bat izan da espazio publiko eta pribatuentzat, eta, maila globalean, egungo arkitektura- eta hiri-diseinuaren komenigarritasuna mahai gainean jarri du, bai eta automobilaren bereizketa handiagoa lortzeko eta mugikortasun alternatiboa sustatzeko ekimenak bizkortu ere.

Herritarren ekarpenei buruz, lurralde-ereduari eta eredu horrek mugikortasunarekin duen loturari buruzko gogoetei eta iritziei buruz, eta, zehazki, autoz mugitzeko alternatibak planteatzeko beharrari buruz, izan dira gehiengoaren ekarpenak. Horren arrazoiak aipatu gabe, bide-sarearen pilaketa arazo nagusietako bat dela ulertzen da, eta, argi eta garbi, joan-etorrietarako modu berrietara (bizikleta, patinete elektrikoa) bideratutako bideak sustatzearen eta oinezkoen joan-etorrietarako espazioa irabaztearen alde egiten da.

Alderdi ekonomikoari dagokionez, oso kezagarria da turismo- eta ostalaritza-sektorearen monolaborantza ekonomikoa, bai eta haren ahulezia ere, Covid-19rekin planteatutako ezegonkortasun sistemikoen aurrean. Turismoa alderdi garrantzitsutzat hartzen da, baina Hondarribia lehen turismo-aktibotzat hartzea eta haren eskala, benetakotasuna eta dibertsifikazioa onartzea eta babestea eskatzen da. Era berean, industria garbia eta balio erantsi handiko jarduerak erakartzearen aldeko iritziak jaso dira, monolaborantza ekonomiko hori hausteko.

Zentzu horretan, Zaldunbordan planteatutakoa bezalako ekimenak erabat arbuatzea planteatzen da, ez jardueragatik beragatik, baizik eta merkataritza-ehunean eta, ondorioz, udalerraren nortasun-ezaugarrietan izango lituzkeen ondorioengatik.

Lortutakoaren arabera, identitatearen gaia oso garrantzitsutzat jotzen da, eta beharrezkoa da horri buruz hitz egitea; entzuteko saioetan, Hondarribiko "bizimodu" berezi bat ere aipatu da. Bizi-estilo hori hautemandako ingurumen-kalitatearen, natura-ingurunearen, paisaiaren eta ondare material eta immaterialaren (bereziki, euskara eta haren erabilera) balioan oinarritzen da, baita giza eskalako eta hurbileko gizarte-harremanetako hiri batean ere. Identitateari buruzko gai horiek erabakigarriak dira tokiko biztanleriaren hausturaren eta kanporatzearen pertzepzioa ulertzeko, higiezinen presioa eta turistifikazioaren eta bigarren bizilekuaren fenomenoak direla-eta.

Kanporatzearen pertzepzio horri estuki lotuta, jarduera ekonomikorik eza planteatzen da, jarduera ekonomiko handiagoa duten eremuetara mugitzea sustatzen duena (batez ere Irun eta Donostia), bai eta etxebizitza eskuragarrikerik eza hautematea ere.

Horrela, hautemandako arazo handietako baten enuntziatura iristen gara: higiezinaren presioak, turismoaren sektoreak larriagotuak, herritarrak kanporatzen ditu, ezin baitie aurre egin etxebizitzaren kostuari, eta horien errudun gisa Administrazioa bera eta "turista" jartzen dira. Mugikortasun arazoak, pilaketa, arriskugarritasuna eta abar enuntziatu horren arabera irakurtzen dira askotan. Biztanleria exogenoa sartzearen ondorioekiko beldur horrek berekin dakar -ingurumen-arrazoiengatik ere bai, zehaztu beharra dago- hirigunea mugatzea; izan ere, ulertzen da etxebizitza-garapen berriek merkatu espekulatiboa eta, beraz, kanporatze-merkatua lortzen lagunduko dutela. Sentimendu hori gataska zuzenean sartzen da Hondarribiko biztanleentzako etxebizitza sortzeko eskaera gehiengoarekin.

Lehentasunezko helburuetako bat ez bazen ere, herritarrek nortasun-galera hori konpontzeko planteatzen dituzten proposamen edo tresna ugari jasotzen dira HPPen fase honetan, eta proposamen horiek irizpide hauetan oinarritzen dira: irisgarritasuna, natura-, arkitektura- eta paisaia-ondarea sartu eta babestea eta lehenestea, landa-lurzoruak kontserbatzea eta hiri-espazioak birnaturalizatzea. Hondarribiko balioak berak iraunkortasunaren ikuspegitik (gizartearen, ingurumenaren edo ekonomiaren ikuspegitik) balioesteko elementuak proposatzen dira, eta proposamen tradizionalak ikuspegi horretatik berrirakurtzea ere proposatzen da (adibidez, industria sartzeko beharra planteatzen da, baina betiere industria garbia bada, edo arrantza edo lehen sektorea bezalako nortasun-elementu batekin errotuta badago).

Ondorio espezifikokoak

A esparruari buruzko ondorio espezifikokoak

A-1 Lurralde-estrategia eta klima-aldaketa

Oro har, eremu guztietan, baina lurralde-estrategian garrantzi berezia dutenetan, etorkizuna ingurumen- eta gizarte-jasangarritasuneko⁶ irizpideen arabera planifikatzearen beharra azpimarratzen da.

Hondarribian dagoen hiri-ereduari buruzko pertzepzio nagusia da dentsitate altuko eta baxuko⁷ auzoen arteko oreka lortzen dela, nahiz eta ez den gehiengoa; izan ere, inkesten

⁶ "BEGIRADA - Ingurumen- eta gizarte-jasangarritasunerako irizpideak" oinarri-idea, 80 aipamen

⁷ % 42,6 2.1 galderan

ehuneko batek sakabanaketari⁸. buruz hitzegiten du. Sakabanaketarekin batera, batez ere zerbitzuak eta ekipamenduak biltzen diren zentroaren eta gabezia⁹ handiak dituzten eta mugikortasun-sareak kolapsatzen laguntzen duten auzo periferikoen arteko hiri-sarearen desoreka adierazten da.

Ulertzen da paisaia naturala hiri-eremuarekin¹⁰ orekatuta dagoela, baina zenbait lekuri egiten zaie erreferentzia hauetan zaintzen ez dela azaltzeko, hala nola aireportuan, hondartzan eta kostaldean, paduretan, itsasadarraren ertzetan, mendi-hegaletan, kirol-portuan, itsasargian¹¹ edo hiri-baratzeetan, besteak beste.

Etorkizunean, biztanleria ez handitzea¹² aukeratzen da, eta hiri-hazkundera, beharrezkoa izanez gero, egungo hiri-perimetroaren barruan egingo da, eremuak¹³, birdentsifikatuz, ahal dela erabileren, bizitegien eta jarduera ekonomikoaren orekarekin, kostala ahala kostala logelako hiri-eredua¹⁴ saihestuz eta turismoak edo oporretako etxebizitzek¹⁵, eragiten duten urtarokotasuna sustatzeko eredua bultzatu gabe, Hondarribia eta Irun¹⁶ arteko egituratzea lehenetsiz.

Baina, alta, dagoen eredua eta dentsitateak egokiak direlako ikuspegia ere badago¹⁷.

Aldi berean, Hondarribiaren egiturazko ahuleziatzat jotzen da bertako pertsonen exodoa, batez ere gazteena, etxebizitza faltagatik edo garestiagatik eta lan-aukerengatik¹⁸.

Klima-aldaketa mehatxu bat da udalerrarentzat¹⁹, itsas mailaren igoera eta horrek ekar ditzakeen uholdeak edo kutsadura baitira kezka iturri nagusiak. Hondarribiak aurre egiteko neurriak hartu behar dituela ere ulertzen da²⁰.

Eraikuntzaren eta estrategia bioklimatikoaren aldeko apustu garbia egiten da²¹, azpiegitura berdea indartzea hiritik kanpoko eremu naturalak errespetatuz eta dauden hiri-espazioak

⁸ % 31,3 2.1 galderan

⁹ A.1.1. oinarri-ideia - Hiri-eredua: zentroaren eta auzoen arteko banaketa/oreka, 19 aipamenekin

¹⁰ % 64,3 2.3 galderan

¹¹ 2.3bis galdera

¹² Aldeko % 58,3 3.1 galderan

¹³ Alde 3.2 galderan % 44,6 eta 3.4 galderan % 45,8

¹⁴ Aldeko % 78,1 3.5 galderan eta A.1.1 oinarri-ideian (Lo-hiriaren hiri-eredua: errealitatea edo mehatxua), 23 aipamenekin

¹⁵ % 49 3.8 galderan

¹⁶ Alde % 51 galdera 3.9

¹⁷ A.1.1. oinarri-ideia- Hiri- eta natura-eredua, egungo estrategiari eustea, 22 aipamenekin eta A.1.1- Gehiegizko dentsitateak ihes egiteko hiri-eredua, 19 aipamenekin

¹⁸ A.1. oinarri-ideia. Exodoa/populazio endogenoaren kanporaketa, 91 aipamenekin

¹⁹ A.1-Klima-aldaketa: arriskuak eta aurreikuspenak, 44 aipamenekin

²⁰ 2.5 galderan, % 67,7k uste du eraldaketak egin behar direla horri aurre egiteko, eta % 19,1ek uste du oso egoera txarrean dagoela horri aurre egiteko.

²¹ Aldeko % 85,4 3.6 galderan

birnaturalizatuz²², eta mugikortasun-sareak hobetzea, batez ere klima-aldaketaren aurkako estrategia gisa²³.

A-2 Inguru-naturala eta azpiegitura berdea

Inguru-naturala udalerrriaren balio eta nortasun-ezaugarri nagusietako bat da, zaindu eta errespetatu behar dena²⁴, eta hura gehiago babesten saiatu behar da²⁵, beste erabilera batzuen gainetik indartuz, hala nola bizitegi-erabilera edo jarduera ekonomikoena²⁶.

Gainera, hiri-ingurunean naturaren presentzia areagotzeko lan egin beharko litzateke²⁷, urbanizazio edo eraikin berrien²⁸ egokitzapen bioklimatikoa eta zoladuren iragazkortasuna erabakitasunez arautuz²⁹.

A.3 Etxebizitza

Etxebizitzari buruzko eztabaidaren abiapuntu gisa, agerian geratu da ez dagoela eskaintzarik edo prezioa ez dela onargarria³⁰. Horrek, lan-aukerarik ezarekin batera, biztanleriaren exodoa dakar³¹, biztanleriaren zahartzea ondorioztat duena; izan ere, gazteak dira Hondarribian bizitzen geratzeko aukerarik eza gehien pairatzen dutenak.

Fenomeno hori arintzeko, funtsean babes publikoko³² etxebizitzaren eskaintza bat sortzeko beharra nabarmentzen da, gazteek eskaintza hori onartzeko modukoa dela ziurtatzeko eta espekulazioa eta bigarren etxebizitza³³ edo etxebizitza turistiko bihur daitekeen etxebizitza librea saihesteko.

Era berean, modu positiboan ikusten da araudia malgutzea, gazteen, adinekoentzako etxebizitza kolaboratiboak edo familia-eredu berrien beharrak³⁴ beren gain hartzen dituzten etxebizitza-eredu berriei aukerak emateko, edo dauden eraikinak egokitzeko eta igogailuz hornitzeko³⁵.

²² Aldeko % 68,8, 3.7 galderan eta A.3-Hiri-espazioak birnaturalizatzea eta azpiegitura berdea hobetzea, 46 aipamenekin

²³ Aldeko % 76,5, 3.10 galderan eta aipamen gehien dituen oinarritzko ideian, 162, B.1 Auto bidezko mugikortasunaren ordezko aukerak sustatzea

²⁴ Balore-oinarria-Natura-ingurunearen, paisaiaren eta ondarearen balioa nabarmentzea eta sustatzea, 89 aipamenekin eta A.2-Natura- eta paisaia-ondarearen defentsa eta lehenespena, 71 aipamenekin

²⁵ % 74,8 alde 3.13 galderan

²⁶ % 70,4 aldekoa 3.14 galderan eta A.2 Eraldatu gabeko lurzoru naturala eta inguruneak kontserbatzea oinarri-ideian, 66 aipamenekin

²⁷ % 76,5 aldekoa 3.15 galderan eta A.2-Hiri-espazioak birnaturalizatzea eta azpiegitura berdea hobetzea oinarri-idea, 46 aipamenekin

²⁸ % 90,2 alde 3.16 galderan

²⁹ % 90,2 alde 3.17 galderan

³⁰ 2.7, 2.8 eta 2.9 galderak eta A.3. Etxebizitza eskuragarriaren falta/beharra oinarri-idea, 82 aipamenekin

³¹ A.1. Exodoa/populazio endogenoaren kanporaketa oinarri-idea, 91 aipamenekin

³² Aldeko % 74,5 3.21 galderan eta A.3. Babes publikoko etxebizitzaren sustatzea oinarri-idea, 29 aipamenekin

³³ A.3. Bigarren egoitza gehiegi oinarri-idea 10 aipamenekin

³⁴ % 86,3 alde 3.23 galderan

³⁵ % 86,3 alde 3.24 galderan

A.4 Jarduera ekonomikoak

Jarduera ekonomikoei buruzko eztabaida, batez ere, turismoaren egungo ereduari, haren kudeaketari eta ereduaren alternatiben buruzkoa da. Era berean, esparru honen azterketan Zaldunbordan jarduera ekonomiko bat garatzearen aurkako erreakzio handia agertzen da, non zuzenean uste den ez litzatekeela jarduerarik egon behar³⁶.

Turismo-ereduari dagokionez, jarduera ekonomiko mota horren monolaborantza bat dagoela ulertzen da, eta hori da esparru asko zipriztintzen dituen ekarpenetako bat, ez soilik jarduera ekonomikoena³⁷. Turismoa aktibo beharrezko eta baliotsutzat jotzen da³⁸, baina hainbat gaitzen erantzule egiten da, hala nola urtaroen pilaketarena edo populazio endogenoaren desplazamenduarena. Horrez gain, turismoaren onurak biztanlerian berdintasunez banatzeari buruzko zalantza egiten da³⁹.

Turismo-ereduarekin jarraituz, aipatu den bezala, monolaborantza turistikoaren ideia mehatxu handienetako bat bezala ikusten da, zalantzarik gabe pandemiaren ondorioz bizitako ezohiko egoeren aurrean jardueraren ahuleziak areagotua. Orokorrean, jarduera ekonomikoak dibertsifikatzea beharrezkoa dela uste da⁴⁰, eta masifikazioa eta orekarik eza errepikatzen dira arrisku gisa⁴¹.

Gabeziei dagokienez, gehienek uste dute industria sartu eta monolaborantza turistikoa hautsi beharko litzatekeela⁴², eta, horretarako, ontzat ematen da jarduera ekonomikoei bultzada orokorra⁴³ ematea, edo beste eremu batzuetan, hala nola lehen sektorean⁴⁴, kultura-industrian⁴⁵, aisialdi osasungarri eta asistentzian edo gizarte-zerbitzukoetan⁴⁶, edo bereziki "I+G" industrian eta "lepo zuriko" edo zientifikoko⁴⁷ jardueretan. Deigarria da ostalaritzako eta turismo espezializatuko jardueraren sustapenak ahalik eta laguntza gutxien jasotzea planteatzen diren jarduera ekonomiko guztietan⁴⁸.

³⁶ 3.36. galdera: 31 aipamen kontra, % 62,7 kontra 3.38. galderan eta A.4. Zaldunborda EZ/ Merkataritza-gune handien aurka oinarri-ideian, 46 aipamenekin

³⁷ A.4 TUR - Monolaborantza turistikoa eta turismoa mehatxu gisa oinarri-idea

³⁸ A.4 TUR - Turismoaren antolamendua eta kontrola oinarri-idea, 31 aipamenekin

³⁹ Metatutako % 89,6k uste du onurak ez direla behar bezala banatzen 2.13 galderan

⁴⁰ A.4 - Jarduera ekonomikoen dibertsifikazioa/industria oinarri-idea, 36 aipamenekin

⁴¹ 3.41. galdera

⁴² % 48,7k uste du industria falta dela 2.11 galderan (A.4. Jarduera ekonomikoen dibertsifikazioa/industria), 36 aipamenekin, A.4 TUR - Monolaborantza turistikoa eta turismoa mehatxu gisa oinarri-idea, 117 aipamenekin mehatxu gisa, eta % 87,3k kutsatzen ez duen industria eta ikerketa- eta garapen-industria sustatzearen alde 3.29 galderan.

⁴³ % 78,3 alde 3.27 galderan

⁴⁴ % 64,7 alde 3.28 galderan

⁴⁵ % 70,6 alde 3.30 galderan

⁴⁶ % 74,5 alde 3.31. galderan, % 78,4 alde 3.35. galderan

⁴⁷ % 87,3 alde 3.29 galderan, % 87,3 alde 3.34 galderan

⁴⁸ % 56,5 alde 3.32 galderan

Sustatu beharreko jarduera motari dagokionez, askotariko proposamenak daude. Horien artean, industria "garbi"⁴⁹ baten ideia nabarmentzen da, balio erantsi handikoa, berrikuntzara bideratua eta itsasoa bezalako aktiboekin sinergiak baliatu ahal izango dituen (arrantza prozesatzeko plantaren eta merkatu zentralaren ideiak errepikatzen dira), bai eta tokiko merkataritza suspertzeko beharra ere⁵⁰.

Merkataritzari dagokionez, ukaezina da Zaldunbordako proiektuak ekarpenen baitan izan duen eragina, batez ere galdetegi sakonean jasotakoak. Gehienetan, merkataritza-jarduera bat instalatzearen aurkakoak dira, edozein motatakoak⁵¹, Hondarribiko nortasunaren beraren, merkataritza berezi eta eskala txikiko baten eta merkataritza-jarduera handiago baten arteko dikotomia planteatuz.

B esparruari buruzko ondorio espezifikoak

B.1 Mugikortasun eredua

Mugikortasuna da kezka gehien sortu duen gaietako bat⁵², eta beste arlo asko zipriztintzen ditu, batez ere A esparrua, trafikoa mugatzeko beharrari eta hori gauzatzeko estrategiei buruzko eztabaidekin. Mugikortasun-ereduaren esparruan, udalerrri barruko edo, hobeto esanda, zentro barruko mugikortasunaren eta udalerrri barruko edo udalerrri arteko mugikortasunaren arteko dikotomia ere planteatzen da. Alde horretatik, uste da mugikortasuna eta irisgarritasuna ondo konponduta daudela leku batzuetan⁵³, baina uste da auzoen arteko mugikortasuna ez dagoela konponduta⁵⁴.

Autoa ere pilaketa eragiten duen elementu gisa agertzen da, udako jarduera-gailurrei lotuta, eta kexa horiek pilaketa beragatik eta mugikortasun tradizionala edo motorizatua hobetzeko beharragatik (aparkalekuak barne⁵⁵) sortutako iritziekin edo kexekin lotzen dira.

Zentzu horretan, jasotako iritzi gehienek mugikortasun alternatiboa bultzatzearen alde egiten duten arren⁵⁶, autoa hirian mantentzeko beharra planteatzen duten gutxiengo iritziak ere jasotzen dira⁵⁷.

⁴⁹ A.4 - Kalitatezko, ez-kutsakor eta balio handiko industria eta zerbitzuak sustatzea oinarri-idea, 47 aipamenekin.

⁵⁰ 3.27bis galdera eta A.4 - Tokiko merkataritza sustatzea oinarri-idea, 24 aipamenekin.

⁵¹ A.4. Zaldunborda EZ/ Merkataritza-gune handien aurka oinarri-idea, 46 aipamen.

⁵² 272 aipamen guztira.

⁵³ % 67,8 alde 2.15. galderan eta % 52,2 2.16. galderan

⁵⁴ Ia % 80k iritzi hori du 2.17. galderan eta B.1. Ibilgailuen pilaketa eta kontzentrazioa oinarri-idea, 16 aipamenekin.

⁵⁵ B.1 Hondarribiko ibilgailuentzako sarbideak indartzea eta hobetzea oinarri-idea, 15 aipamen, B.1 Aparkalekuak sustatzea oinarri-idea, 27 aipamenekin

⁵⁶ B.1 Autoz mugitzeko alternatibak sustatzea oinarri-idea, 162 aipamenekin

⁵⁷ B.1 Hirian autoa mantentzea oinarri-idea 9 aipamenekin, eta B.1 Hondarribiarako ibilgailuentzako sarbideak indartzea eta hobetzea oinarri-idea, 15 aipamenekin.

Irtenbide gisa, ia aho batez proposatzen da bizikleta edo patin elektriko⁵⁸ bidezko mugikortasun alternatiboa hobetzea, erreak bereizita⁵⁹, betiere oinezkoari lehentasuna emanaz. Oro har, loturak hobetzeko proposamenetan, erantzunak oinezkoari eta mugikortasun alternatiboari leku gehiago ematearen aldekoak⁶⁰ dira gehienbat, eta uste da hiriaren morfologiak sakabanaketa saihestu behar duela eta, horrela, motordun mugikortasuna murriztu⁶¹.

Bidegorrien sare bat hobetzeko, sendotzeko edo sortzeko gehiengoaren babesa dago⁶².

Irisgarritasunari dagokionez, gabezia gehienak Alde Zaharrear, Marinar eta Mendelun aipatzen dira⁶³.

C esparruari buruzko ondorio espezifikoak

C-1 Espazio publikoa

Udalerriko beste azterketa-gune batzuetan bezala, polarizazio bat dago espazio publikoaren balorazioari dagokionez, nahiz eta pertzepzio orokorra onargarria den⁶⁴. Hala ere, beharrezkotzat jotzen da espazio publikoaren eta ekipamenduen mantentzean eta modernizazioan eragitea⁶⁵.

Nagusiki zalantzan jartzen da espazio publikoak pertsona-eredu desberdinetara egokitzen diren, hala nola mugikortasun murriztua duten pertsonak, dibertsitate funtzionala dutenak, adin desberdinak, etab.⁶⁶, eta gehienbat dibertsitate funtzionala duten pertsonentzako hiri-espazioaren diseinuari buruzko araudi espezifiko ezartzeko beharra planteatzen da⁶⁷.

Ildo horretan, aipatzen da espazioak “hutsak” diren lekuak ez diseinatzeko beharra, sozializazioa gonbidatzen duten lekuak bezala baizik; horrez gain, eremu estaliak eta adinekoentzako⁶⁸ ekipamendu espezifiko egin behar dira. Oro har, espazio publikoari lege⁶⁹ behar-beharrezkoa dena baino azalera handiagoa emateko beharra planteatzen da. Espazio

⁵⁸ % 93 alde 3.42 galderan

⁵⁹ % 70,4 alde 3.43 galdera

⁶⁰ 3.47 galderan metatutako % 75,2, 3.48 galderan metatutako % 75,8, 3.49 galderan metatutako % 87,9, 3.52 galderan pilatutako % 55,7, 3.48 galderan metatutako % 76,5, eta B.1 Autoz mugitzeko alternatibak sustatzea oinarri-idea, 162 aipamenekin.

⁶¹ % 60,6 alde 3.50 galderan

⁶² B.1 Bidegorrien sarea sustatzea eta hobetzea oinarri-idea, 29 aipamenekin

⁶³ 2.16bis galdera, 37 aipamen Alde Zaharrear, 10 aipamen Marinar eta 9 aipamen Mendelun

⁶⁴ Ikus 2.18. galdera

⁶⁵ C.1/2 Espazio eta ekipamendu publikoak mantentzeko eta hobetzeko beharra oinarri-idea, 27 aipamenekin

⁶⁶ % 19,1ek soilik uste du irizpide inklusiboekin diseinatzen dela; ikus 2.19. galdera

⁶⁷ % 90,2 alde 3.58 galderan

⁶⁸ C.1 Hiri-espazio estalien, haur-jolasen eta helduentzako kirol-instalazioen beharra oinarri-idea, 15 aipamenekin

⁶⁹ % 79,1 alde 3.55 galderan

horiek hobetzea beharrezkotzat jotzen da, ez bakarrik espazio publiko tradizionaletan, hala nola plazetan eta parkeetan, baita kaleak oinezkoentzat bihurtzeko interesetan ere⁷⁰.

Era berean, eta naturaguneen balorazioarekin alderatuz, espazio publikoak birnaturalizatzea⁷¹ planteatu behar dela uste da, hiri-eremuan berdegune nahikorik ez dagoela ulertuta⁷². Birnaturalizatzeko proposamenetan azpimarratzen da⁷³ Hondarribia balio natural handiko udalerrria den arren, hirigintza tradizionalaren joera berari jarraitzen zaiola, hau da, "berdea" hiri-lurzoruaren perimetrotik kanpo mantentzea, paisaia-ereduekin eta hemeretzigarren mendeko tradizioko parkeen diseinuarekin jarraituz. Oro har, eta gutxieneko izendatzaile komuna eginez⁷⁴, proposatzen den espazio publiko desiragarriak ez du autorik eta osagai natural handia du.

C.2 Ekipamenduak

Hondarribian dauden ekipamenduak ondo baloratuta daude⁷⁵, baina aparkatzeko beharra aldarrikatu eta agerian utzi da, askotariko proposamenekin: disuasio-aparkalekuak, lurpeko aparkalekuak, TAOren funtzionamendua, etab⁷⁶. Ekarpen ugari daude, eta, beraz, ezin da gehiengoaren eskaerarik ezarri, baina Kultur etxea eta kiroldegia ez direla egokitzen edo hobetzeko proposamenak ez direla egokiak ikusten da; horrez gain, udaletxean, liburutegian, Kasino Zaharrean eta BAZean, besteak beste, irisgarritasuna hobetu behar dela uste da.⁷⁷

Egungo ekipamenduen kokapenari dagokionez, erdialdean eta auzoetan ekipamenduen banaketari dagokionez dagoen desoreka nabarmentzen da⁷⁸.

Era berean, iradokitzen da ekipamenduek zerbitzu osagarri bat emateko balio behar dutela, adibidez, haurtzaindegiak⁷⁹, eta herritarrak elkartzeko guneak ezarri behar direla⁸⁰.

Ekarpen guztien artean, behin eta berriz aipatzen da ekipamendu berriak planteatu behar direla kultura sustatzeko eta kultura, etnografia edo historia arloko gaiak zabaltzeko⁸¹. Nolanahi ere, ez da baloratu eraikin berriak izan behar duten, baina aipatzen da ekipamendu horiek har ditzaketan udal-jabetzako eraikin asko daudela erabilerarik gabe. Merkatu⁸² bat

⁷⁰ % 79,3 alde 3.59 galderan

⁷¹ A.2 Hiri-espazioak birnaturalizatzea eta azpiegitura berdea hobetzea, 46 aipamenekin, eta % 87 alde 3.57 galderan

⁷² % 55,2k aldeko iritzia eman dute 2.20 galderan

⁷³ Ekarpenak 2.20bis galderan

⁷⁴ Ekarpenak 3.60. galderan eta 3.61. galderan

⁷⁵ 2.23. galdera

⁷⁶ 2.22 eta 3.62 galderak

⁷⁷ 2.16bis galdera

⁷⁸ 3.62. eta 3.63. galderak eta A.1.1. Hiri-eredua, zentroaren eta auzoen arteko banaketa/oreka oinarri-idea, 19 aipamenekin

⁷⁹ 3.64 galderan

⁸⁰ 3.65 galderan

⁸¹ C.2. Kultura-ekipamenduak sustatzea oinarri-idea, 18 aipamenekin

⁸² A.4. Lehen sektorea sustatzea oinarri-idea, 24 aipamenekin

sortzea proposatzen da, gazteria garatzeko ekipamenduz gain, elkarte-sarea indartzea edo Emakumearen Topaleku bat⁸³.

C.3 Ondare kulturala, hizkuntza eta paisaia-ondarea

Ondare-osagaiak, arkitektonikoa, paisajistikoa, kulturala edo linguistikoa izan, garrantzi handia du Hondarribiko herritarrentzat, eta argi eta garbi aipatzen da haren indarguneetako bat dela⁸⁴, eta, oro har, hiri-ingurunearen eta ingurune naturalaren arteko integrazioa baloratzen da⁸⁵. Hala ere, ondare hori egokitzeak edo babesteak tentsio ugari sortzen ditu, eta horiek eragin desberdina dute pertsonen bizitzan.

Tentsio horiek ondarearen eta funtzionaltasunaren arteko orekan laburbil daitezke⁸⁶; oro har, eraikitako ondarearen balorazio handia dago⁸⁷, baina, era berean, uste da ondare hori kontserbatzearen ondoriozko kargak laguntza-mekanismo espezifikoak izan behar dituztela, edo kasuz kasu aztertzeak, hala nola katalogatutako eraikinetan bizigarritasuna hobetzeko orduan⁸⁸. Oreak hori beharrezkoa dela ulertzen da jasaten den higiezin-presioagatik, eta, nolahi ere, biztanleen bizi-baldintzak hobetzearen alde dago, eta jarduera ekonomikoaren aurrean ondare arkitektonikoa eta arkeologikoa blindatzeko beharra planteatzen da, besterik gabe.

Hizkuntza-ondarearen kasuan, arnagunearen kontzeptu urbanistikoa lantzearen aldeko jarrera dago⁸⁹, eta horri buruzko proposamen ugari biltzen dira, betiere kontzeptu hori euskal hiztunen arteko topaketa sustatuko duten gizarte-elkarguneetara bideratuz. Askotan batzen dira bigarren bizilekuaren fenomenoaren ondorioz bertako biztanleek egiten dituzten desplazamenduei buruzko gaiak, eta, beraz, arnaguneei buruzko eztabaida, gai isolatua izan beharrean, hainbat ikerketa-esparrutan islatzen da, eta, beraz, zeharkako ikuspegi gisa⁹⁰. Behin eta berriz errepikatzen den ideietako bat "Herriko plaza" bat sortzea da, sozializazio-espazioaren arketipo gisa.

Genero-ikuspegiaren esparruari buruzko ondorio espezifikoak

Nahiz eta ulertzen den HAPOren idazketak bere genero-eraginaren ebaluazioa izango duela, HPPko talde dinamizatzaileak hainbat ekintza eta erabaki egin ditu berdintasunezko parte-hartzea lortzeko. Horien artean, honako hauek aipatu behar dira:

⁸³ C.2. Hainbat ekipamenduren beharra oinarri-idea, 13 aipamenekin

⁸⁴ 2.27 galdera, C.3 Ondare historikoa/arkeologikoa defendatzea eta lehenestea oinarri-idea, 48 aipamenekin; % 23,5ek soilik uste du hiri-inguruneak, oro har, ez duela estetika zaindua 2.25 galderan.

⁸⁵ Ia % 90ek hiri-inguruneak eta ingurune naturalak ondo integratuta daudela balioesten du 2.24 galderan, neurri batean behintzat.

⁸⁶ C.3 Ondarearen eta funtzionaltasunaren arteko oreka oinarri-idea, 14 aipamenekin

⁸⁷ C.3 Ondare historikoa/arkeologikoa defendatzea eta lehenestea oinarri-idea, 48 aipamenekin

⁸⁸ % 60,5 alde 3.68 galderan

⁸⁹ % 75,7 alde 3.71 galderan

⁹⁰ Begirada - Hirigintzaren irizpideak eta eragina euskararen galeran/sustapenean oinarri-idea, 28 aipamenekin

- › Hizkuntza inklusiboa erabiltzea, izen neutroak erabiltzea lehenetsiz eta, nolahi ere, emakumea/gizona dikotomiatik ihes egiten saiatuz.
- › Parekotasuna parte-hartzaileen aukeraketan, partaidetza-prozesuaren barruan egindako ekintzetan genero femeninoaren % 50eko gutxieneko parte-hartzea bermatzen saiatuz. Parekotasun hori ez da eraginkorra izan, eskuragarritasuna eta agenda-gaiak direla eta, baina emakumeen % 42ko parte-hartzea lortu da HPPn.
- › Emeki kolektibo feminista sartu zen talde-elkarrizketa guztietan.
- › "Genero-ikuspegi" aztertzeko zeharkako begirada bat sartzen da prozesu osoan, ingurumen-, gizarte- eta ekonomia-jasangarritasunaren ikuspegi hirukoitza osatzen duena.
- › Elkarrizketa pertsonal bat egiteko, emeki (EP3) taldeko bi kideri egin zitzaizen hitzordua, eta banakako saio bat egin zen haiekin.

Nahiz eta parte-hartzaileen zenbaketatik lortutako emaitzek erakusten diguten % 42,27 emakumeak direla, egia da hori gertatzen dela azken galdeketa telematikoan parte-hartze handia izan zutelako. Batez ere diagnostiko-fasean egindako esku-hartzeak aztertuz gero, ikusten da genero femeninoa parte-hartzaileen kopurua txikiagoa dela maskulinoa baino, elkarrizketetan, adibidez, gizonen presentzia baino ez baitago (EPIb, EPIc, EPI d, EPI f, EP2). Hori, zalantzarik gabe, kontuan hartu beharreko puntua da etorkizuneko faseetan, parekotasun handiagoa lortzen saiatzeko.

Getxon, 2021eko ekainean.

Agurtzane Elguren Larrañaga
Arquitecta superior. Colegiada COAVN 4242
Técnica Superior PRL. Acred. EJI/GV GT00460

Ibai Gandiaga Pérez de Albéniz
Arquitecto superior. Colegiado COAVN 4023